

V Międzynarodowa Konferencja Wspólna ***International Society for Holter*** ***and Noninvasive Electrocardiology*** **i Sekcji Elektrokardiologii Nieinwazyjnej** **Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego** **Zakopane Kościelisko, 13–15 marca 2003 r.**

Tradycyjnie w marcu spotkaliśmy się w Zakopanem Kościelisku — znany wszystkim ośrodek „pękał w szwach”. A to za przyczyną jak zwykle obiecującej tematyki, tradycji (zapewne) i wreszcie jubileuszu 10-lecia istnienia Sekcji.

Pomysł stworzenia w ramach Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego Sekcji zajmującej się problemami ambulatoryjnego monitorowania EKG metodą Holtera powstał w marcu 1993 r. We wrześniu tego roku powołano do życia Sekcję Holterowską (obecnie SEN, Sekcja Elektrokardiologii Nieinwazyjnej). W 1994 r. nawiązano kontakty z *International Society for Holter Monitoring* (ISHM). W efekcie tych działań Sekcję włączono do grupy państw Europy Wschodniej. Stopniowo Sekcja pod kierunkiem prof. Piotrowicza rozrosła się i zyskała uznanie międzynarodowe. W 1997 r. przyznano Polsce równoprawne przedstawicielstwo w strukturach ISHM (obecnie ISHNE, *International Society for Holter and Noninvasive Electrocardiology*). Od 5 lat ISHNE obejmuje patronatem coroczne Konferencje Sekcji Elektrokardiologii Nieinwazyjnej.

Przedstawiciele Polski pełnią ważną rolę we władzach *International Society for Holter and Noninvasive Electrocardiology*: Ryszard Piotrowicz — pierwszy przedstawiciel ISHNE na Europie Środkową i Wschodnią — jest obecnie członkiem Zarządu Towarzystwa, Rafał Baranowski — przedstawicielem na Polskę, a Wojciech Zaręba — Prezesem Elektem ISHNE.

Sekcja liczy obecnie (marzec 2003 r.) 654 członków i jest najliczniejszą w PTK i w ISHNE. Działalność statutowa Sekcji obejmuje:

- organizację corocznych Konferencji w Zakopanem Kościelisku;
- organizację sesji Sekcji podczas Kongresów PTK;
- przygotowanie szkolenia z zakresu metod elektrokardiologii nieinwazyjnej;

- opracowanie standardów z zakresu metod elektrokardiologii nieinwazyjnej;
- akredytację pracowni;
- promowanie uczestnictwa członków Sekcji w międzynarodowych konferencjach organizowanych przez ISHNE — do 2003 r. przyznano 47 grantów.

W związku z rocznicą 10-lecia istnienia Sekcji otwarcie Konferencji było bardziej uroczyste niż zazwyczaj. Przypomniano historię Sekcji i jej dokonania, a także uhonorowano Koleżanki i Kolegów, a także Przyjaciół, którzy kształtowali oblicze Sekcji i przyczynili się do jej rozwoju. „Kapituła Strażników Rytmu” przyznała Im „Srebrne Normany”. Jak to w Kościelisku bywa, nie obyło się bez zaskakujących wydarzeń. W inaugurację włączono bezpośrednią transmisję EKG drogą telefoniczną. Osiągnięcia współczesnej techniki umożliwiły też śledzenie wyników koronarografii pacjenta i uzyskanie konsultacji Prof. Zbigniewa Religi.

W programie Konferencji, jak zwykle, znalazły się sesje autorskie, dydaktyczne i prezentacje prac oryginalnych w formie plakatu. Taka formuła ponownie się sprawdziła, o czym świadczył liczny udział Koleżanek i Kolegów w poszczególnych sesjach, oraz żywe, a także — jak myślę — i inspirowane, dyskusje w gronie zainteresowanych.

Konferencję rozpoczęto od przedstawienia czynników ryzyka nagłej śmierci sercowej w świetle rezultatów badania MADIT II. Użyteczność wyników z zakresu elektrokardiologii nieinwazyjnej, echokardiografii i elektrofizjologii w przewidywaniu nagłego zgonu sercowego to problem ważny ze względów praktycznych. Niektóre z omawianych czynników predykcyjnych (frakcja wyrzutowa lewej komory, późne potencjały komorowe, zmienność rytmu serca i wrażliwość baroreceptorów tętniczych, turbulencja rytmu serca, zmienność załamka T, elementy dynamiki nieliniowej i elektrofizjologii

serca) mają już utrwaloną pozycję w klinice, inne straciły nieco na znaczeniu, a jeszcze inne przez jakiś czas będą dokumentować swą przydatność.

W kolejnej sesji dokonano przeglądu wiedzy na temat wykorzystania metod elektrokardiologii nieinwazyjnej w ocenie arytmii w grupie osób operowanych w krążeniu pozaustrojowym z powodu wad serca i choroby wieńcowej.

Tegorocznym tematem podjętym przez kardiologów pediatrię był „Częstoskurcz napadowy u dzieci”.

Niezwykle ciekawa była sesja poświęcona możliwościom praktycznego wykorzystania nieinwazyjnych metod oceny parametrów hemodynamicznych. Aplikacja praktyczna tych technik należy do najbliższej przyszłości. Można sądzić, że wykorzystanie metod bioimpedancyjnych, tonometrycznych i ciągłego monitorowania objętości wyrzutowej oraz podokresów skurczu serca przy użyciu „holtera reograficznego” to nowe pole do przeprowadzania szerokich badań.

Jak przebiega przebudowa serca, jaka jest czynność elektryczna serca u osób poddanych treningowi sportowemu i wreszcie co można powiedzieć o wydolności sportowców na podstawie testów wydolności fizycznej? W sesji pt. „Serce sportowca” przedstawiono dane uzyskane z obserwacji osób trenujących wyczynowo, które mogą być użyteczne w kwalifikacji młodzieży do uprawiania sportu, a także do weryfikacji zagrożenia wystąpienia groźnych następstw u sportowców amatorów i ze schorzeniami układu krążenia.

Drugi dzień Konferencji zakończył wieczór poświęcony analizie EKG. Prof. Walczak odpowiadał na pytanie „Czy EKG prawdę ci powie?”, a doc. Baranowski wskazywał pułapki czyhające na opisującego wynik badania.

Jak co roku osobny panel dotyczył utraty przytomności i metody ambulatoryjnego monitorowania ciśnienia tętniczego.

Na koniec uzyskaliśmy odpowiedź na pytanie: „Czy to zdrowo jest pracować?”.

Prace oryginalne prezentowane w formie plakatu i omawiane przez Autorów jak zwykle wzbudzały duże zainteresowanie i szczere emocje. Nie sposób wymienić wszystkich prac — zainteresowani znajdą je w streszczeniach. Nagrodzono pracę pt. „Znaczenie QTc i dyspersji QT u dzieci z wypadaniem płatków zastawki mitralnej: badania prospektywne”, autorstwa Bobkowskiego, Siwińskiej, Zachwieji, Mrozińskiego i Nowak.

Udział Gości z zagranicy, przede wszystkim prof. Schmidta, a także i polskich Autorów referatów gwarantował poziom sesji „*Heart rate oscillations — harmony, homoclinic chaos and others*”. Należy wierzyć, że metody te ugruntują swoje miejsce w nauce i będą coraz powszechniej stosowane.

W przeddzień Konferencji odbył się kurs doskonalący z zakresu zastosowania metody holterowskiej w ocenie czynności stymulatora serca. Zajęcia cieszyły się nadspodziewanym zainteresowaniem — udział wzięło ponad 200 Koleżanek i Kolegów.

Tabela 1. Wykaz osób, które otrzymały wpis do Rejestru Pracowni Ambulatoryjnego Monitorowania EKG Akredytowanych przy Polskim Towarzystwie Kardiologicznym

Rafał Baranowski	Instytut Kardiologii w Warszawie
Ryszard Piotrowicz	Instytut Kardiologii w Warszawie
Romuald Ochotny	I Klinika Kardiologii Akademii Medycznej w Poznaniu
Joanna Rękawek	Klinika Kardiologii Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie
Hanna Wachowiak-Baszyńska	I Klinika Kardiologii Akademii Medycznej w Poznaniu
Przemysław Guzik	Katedra i Klinika Intensywnej Opieki Kardiologicznej Akademii Medycznej w Poznaniu
Jerzy Wranicz	Klinika Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Iwona Cygankiewicz	Klinika Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Agata Musiałik-Łydko	I Katedra i Klinika Kardiologii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze
Beata Średniawa	I Katedra i Klinika Kardiologii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze
Elżbieta Kramarz	Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie
Waldemar Bobkowski	Klinika Kardiologii i Nefrologii Dziecięcej Akademii Medycznej w Poznaniu
Maria Zawadzka-Byśko	Centralny Szpital Kliniczny nr 1 Akademii Medycznej w Warszawie
Krzysztof Szydło	I Klinika Kardiologii Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach
Magdalena Kumor	Instytut Kardiologii w Warszawie
Grzegorz Gielerak	Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie

Dopisała pogoda, śnieg zadowolił amatorów nart. Dziękując wszystkim za spotkanie w tym roku, już zapraszam na kolejną Konferencję.

Tuż po Konferencji z sukcesem zakończyliśmy starania o możliwość przyznawania „certyfikatów” potwierdzających jakość badań z zakresu ambulatoryjnego monitorowania EKG. Przypomnijmy — przed kilku laty wystąpiliśmy z inicjatywą i opracowaliśmy zasady, według których członkowie Sekcji, po spełnieniu określonych kryteriów (uzyskanie odpowiedniej liczby punktów za aktywność czynną i bierną w ramach działalności nauko-

wej i dydaktycznej oraz legitymowanie się stosowną liczbą wykonanych badań holterowskich) mogliby uzyskać ten dokument. Po kilku latach dyskusji, zbierania punktów, zmianach kryteriów, Zarząd Główny zaakceptował kandydatury Koleżanek i Kolegów, którzy spełnili wszystkie wymogi. W tabeli 1 wymieniono osoby, które otrzymały wpis do Rejestru Pracowni Ambulatoryjnego Monitorowania EKG Akredytowanych przy Polskim Towarzystwie Kardiologicznym.

Wszystkim Koleżankom i Kolegom serdecznie gratulujemy!

*Romuald Ochotny
Przewodniczący Sekcji
Elektrokardiologii Nieinwazyjnej PTK
Przewodniczący Konferencji*